

Marktstemming december: prijzen en belangrijke ontwikkelingen

Jan Bolhuis

Algemeen

De temperatuur en de neerslag lagen de afgelopen maanden rond het langjarig gemiddelde, zodat de oogstwerkzaamheden over het algemeen goed verliepen. Alleen langs de kuststrook was er plaatselijk sprake van wateroverlast door zware regenbuien. De oogstraming van graan in de EU is door de Commissie met 4,5 miljoen ton verhoogd naar 312,5 miljoen ton (v.j. 255 miljoen ton). Het graanverbruik in de EU wordt geschat op 274 miljoen ton. De braakregeling is inmiddels definitief uit de marktordening geschrapt. De North-Western European Potato Growers (NEPG) heeft de oogstraming van aardappelen voor vijf 5 landen (Nederland, België, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk) met 0,5 miljoen ton verhoogt naar 23 miljoen ton. Door de teruglopende vraag naar olie is de prijs op de wereldmarkt inmiddels gedaald tot beneden 50 \$ per vat. Als gevolg van de lagere olieprijs en teruglopende vraag naar laadruimte zijn de overzeese vrachttarieven aanzienlijk gedaald. De wereldmarktprijzen van ureum en ammoniak, belangrijke grondstoffen voor de stikstofmeststoffenindustrie, zijn in enkele maanden tijd met circa 70% gedaald. Op de valutamarkt is er een einde gekomen aan de koersstijging van de dollar ten opzichte van de euro. De koersontwikkeling van het Britse pond blijft zorgwekkend. De financiële en economische crisis heeft een nadelige invloed op de handel omdat het verkrijgen van krediet- en exportgaranties moeizaam verloopt.

Kosten

De prijzen van de veevoedergrondstoffen blijven dalen. De graanprijzen leken zich enkele weken geleden te stabiliseren, maar door het ruimere aanbod en de tegenvallende vraag zijn de prijzen de laatste weken verder gedaald. Hoewel de mengvoederprijzen de laatste maanden al belangrijk daalden zijn de lagere grondstoffenprijzen nog niet volledig in de prijzen doorberekend. Voor de komende maanden wordt dan ook een verdere prijsdaling verwacht. De lagere olieprijs heeft al wel tot gevolg dat de brandstofprijzen aanzienlijk zijn gedaald, maar in de elektriciteit- en gasprijzen werkt de lagere olieprijs echter vertraagd door. De prijzen van kunstmest staan onder druk, maar de prijsdaling blijft voor de gebruiker tot nu toe beperkt. Producenten trachten door middel van productievermindering de voorraden niet verder op te laten lopen en de prijzen op peil te houden.

Opbrengsten

De prijzen van de consumptieaardappelen zijn de laatste weken gedaald. De hogere oogstraming, een mogelijk naderende vorstperiode en gebrek aan vertrouwen in de toekomstige prijsontwikkeling, zorgen voor meer aanbod. Na een periode van stabilisatie zijn de graanprijzen de afgelopen weken verder gedaald. De prijsontwikkeling op de varkensmarkt blijft teleurstellend. Het aanbod is slechts met moeite tegen onveranderde prijzen te plaatsen. De biggenprijzen zijn de laatste weken echter sterk gestegen. Oplopende prijzen vanaf begin december zijn een vrijwel jaarlijks terugkomend verschijnsel, maar de vraag krijgt dit keer een extra impuls door de positieve verwachting over de varkensprijs in het komende halfjaar en de dalende voerkosten. De ontwikkelingen op de eiermarkt zijn positief. De afgelopen weken zijn de prijzen sterk opgelopen vanwege de groeiende vraag. In het verleden werden de hoogste prijzen vaak rond de Pasen gerealiseerd, maar tegenwoordig ligt de piek vaak in december. De afzet van pluimveevlees verloopt moeizaam. De prijzen van filet staan onder druk, wat mede wordt veroorzaakt door de lage koers van het

Britse pond. De druk op de prijzen van de basisproducten van de zuivelindustrie blijft aanhouden. De prijsdaling lijkt (voorlopig) tot stilstand te zijn gekomen omdat de mogelijkheden voor interventie zijn verruimd. De kaasafzet blijft moeizaam verlopen waardoor de prijzen verder afbrokkelen. Melkkoeien worden vanwege de dalende melkprijzen tegen lagere prijzen verhandeld. De stilliggende export van vaarzen heeft tot gevolg dat de prijzen sterk zijn gedaald. De prijzen van de nuchtere kalveren lijken zich na de prijsdaling van de afgelopen tijd iets te herstellen. De rundvleeshandel kent een rustig verloop. De prijzen van blank kalfsvlees lopen op. Met de feestdagen in het vooruitzicht trekt de vraag aan.

Prijzen van producten en productiemiddelen (in euro per eenheid, inclusief BTW)									
	12-maandsgemiddelde			maandprijzen			okt-08	okt-08	stemming
	nov-06	nov-07	verschil	okt	sept	okt	% tov	% tov	(a) tov
	tm	tm							
	okt-07	okt-08	(%)	2007	2008	2008	okt-07	sept-08	okt-08
Melk (100 kg)	33,85	40,05	+18	47,95	39,95	39,40	-18	-1	---
Nuchtere stierkalveren, zw. bont	112,50	97,50	-13	102,50	70,00	67,50	-34	-4	+++
Vleeskalveren, 2e kwaliteit (kg)	4,65	4,50	-3	5,90	3,90	3,90	-34	0	0
Slachtkoeien, 2e kwaliteit (kg)	2,05	2,25	+10	2,05	2,40	2,35	+15	-2	--
Vleesstieren, 1e kwaliteit (kg)	2,70	2,75	+2	2,60	2,85	2,90	+12	+2	-
Biggen (stuk)	35,00	36,00	+3	21,50	41,50	40,50	+88	-2	+++
Vleesvarkens (kg)	1,28	1,45	+13	1,27	1,68	1,58	+24	-6	---
Eieren (kooi) (kg)	0,84	0,89	+6	1,04	0,71	0,78	-25	+10	+++
Vleeskuikens, contract (kg)	0,800	0,880	+10	0,875	0,875	0,875	0	0	--
Consumptie-aardappelen (100 kg)	27,25	9,40	-66	9,80	.	10,00	+2	.	---
Tarwe (voer) (100 kg)	18,35	19,10	+4	22,75	14,85	13,30	-42	-10	--
Brouwergerst (100 kg)	21,95	21,40	-3	27,20	17,20	15,55	-43	-10	--
Zaaiuien (100 kg)	17,70	7,85	-56	8,85	4,65	4,50	-49	-3	+
Rozen (stuk) b)	0,36	0,36	0	0,34	0,35	.	.	.	.
Chrysanten (stuk) b)	0,23	0,21	-9	0,26	0,17	.	.	.	.
Tulpen (stuk) b)	0,14	0,15	+7	0,19	0,23	.	.	.	.
Lelies (stuk) b)	0,47	0,41	-13	0,38	0,36	.	.	.	.
Phalaenopsis (stuk) b)	5,05	4,30	-15	4,75	3,95	.	.	.	.
Snijmais (1000 kg)	40,50	53,00	+31	47,00	47,50	37,00	-21	-22	+
Standaardbrok A (100 kg)	17,00	22,80	+34	21,00	22,65	21,80	+4	-4	---
Vleesvarkensbrok 1.08 (100 kg)	21,00	27,00	+29	24,90	26,80	25,75	+3	-4	--
Legmeel d.d. fase 2 (100 kg)	22,10	27,30	+24	25,95	28,60	27,45	+6	-4	---
Vleeskuikenkorrel m.a.c. (100 kg)	29,50	36,45	+24	33,55	37,25	36,45	+9	-2	--
Kalkammonsalpeter (100 kg)	23,30	36,25	+56	23,35	44,45	45,90	+97	+3	0
Tripelsuperfosfaat (100 kg)	29,75	68,00	+129	44,90	92,70	91,70	+104	-1	0
Kaliumchloride 60% (100 kg)	26,10	48,95	+88	30,40	74,80	74,35	+145	-1	0
NP meststof 26+14+0 (100 kg)	30,65	51,60	+68	33,00	74,05	74,25	+125	+0	0
Gasolie (100 liter)	75,05	98,05	+31	81,45	102,30	94,25	+16	-8	---
Rendement staatsobligaties (%)	4,14	4,09	-1	4,24	4,17	3,91	-8	-6	---

a) de actuele ontwikkeling van de prijzen, waarbij 0: vrijwel gelijk, - of +: 1,5-5%, -- of ++: 5-10%, --- of +++: > 10% verandering; b) excl. BTW, bron: VBN.